

Geenivirta ikiaikaista luonnon biologiaa

(HS 10.9.2006)

Jalostettu rölli levittää geenejään luonnon röllikasvustoihin, säikähtää HS (5.9.). Ei aivan uutinen, vaan ikiaikaista luonnon biologiaa - niin on villi röllikin tehnyt jo vuosimiljoonia.

Luonnossa geenejä siirtyy kasvivanhemmilta jälkeläisiin siitepölyn avulla. Viljelyn aikakaudella (11 000 vuoden ajan) geenejä on virrannut hieman myös viljelykasveista villisukulaisiin. Ihmisen tarpeisiin jalostetuilla, "herraskaisilla" ominaisuuksilla on ani harvoin käyttöä kasveille villissä luonnossa, joten luonnonvalinta karsii niitä pois tehokkaasti.

Jo ennestään tiedettiin, että geenivirta röllinurmelta muualle on varsin vähäistä - noin sata kertaa niukempaa kuin lehdistössä on väitetty (Watrud ym. 2004). Nytkin vain 0,05 prosenttia ympäristön rölleistä oli saanut jalostetun geenin.

Syrjäyttääkö jalostettu rölli levitessään luonnonvaraisia lajeja, uutinen hätäilee. Luonto ei kuitenkaan käytä glyfosaattia, joten golfnurmeen jalostettu ominaisuus (glyfosaatinkestävyys) ei auta kasvia selviämään luonnossa. Pari eksynyttä viljelykarkulaista ei uhkaa tuhansien hyvin sopeutuneiden villikasvien asemaa millään tavalla.

Rölli ei ole römistelevä metsäläinen eikä paha rikkaruoho vaan hento heinä, josta saadaan kauneimmat nurmikot - jos vain vahvemmat lajit osataan pitää kurissa.

Pelloilla rölli ei ole vaivaksi, mutta tarvittaessa kasvi voidaan torjua helposti jopa luomussa, sillä maan muokkausta se ei kestä ollenkaan. Toki rölliin tehoavat myös lukuisat heinien torjuntaan hyväksytyt valmisteet.

Amerikassa on tullut ongelmaksi, että rikat torjutaan jo turhan yksipuolisesti glyfosaatilla. Kestävän kasvinsuojelun periaatteet vaatisivat, että torjuntakeinoja vaihdeltaisiin.

Jussi Tammissola
kasvinjalostuksen dosentti
Helsinki